

GATEWAY

WAY

**FREDERIK
POHL**

ARGO

TRITON

Gateway

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Frederik Pohl

Gateway – e-kniha

Copyright © Triton, 2019

Copyright © Argo, 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

GATEWAY

WAY

**FREDERIK
POHL**

GATE WAY

**FREDERIK
POHL**

ARGO

TRITON

Frederik Pohl

GATEWAY

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

Copyright © 1976, 1977 by Frederik Pohl

Translation © Jiří Engliš, 2018

Cover © Renata Brtnická, 2019

© Stanislav Juhaňák – Triton, 2019

© Argo, 2019

ISBN 978-80-7553-684-6 (Juhaňák Stanislav – Triton, tištěná kniha)

ISBN 978-80-257-2787-4 (Argo)

ISBN 978-80-755-3721-8 (Juhaňák Stanislav – Triton, ePub)

ISBN 978-80-755-3722-5 (Juhaňák Stanislav – Triton, mobi)

ISBN 978-80-755-3720-1 (Juhaňák Stanislav – Triton, PDF)

Stanislav Juhaňák – Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10

www.tridistri.cz

Nakladatelství Argo, Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

www.argo.cz

1

Jmenuji se Robinette Broadhead, a přestože je to ženské jméno, jsem muž. Můj psychoanalytik (říkám mu Sigfrid von Cvok, ačkoliv se tak nejmenuje; jako stroj nemá jméno) z toho má spoustu elektronické legrace:

„Proč ti záleží na tom, jestli si někteří lidé myslí, že to je ženské jméno, Bobe?“

„Nezáleží mi na tom.“

„Proč na to tedy pořád zavádíš řeč?“

Rozčiluje mě, když pořád zavádí řeč na to, na co pořád zavádím řeč já. Chvilí hledím na strop se zavěšenými pohyblivými dekoracemi a ozdobnými košíčky a potom se podívám z okna. Vlastně to není okno. Je to pohyblivý holografický obraz příboje v Kaena Pointu; Sigfridovo naprogramování je velmi mnohostranné. Po chvíli řeknu: „S tím, jaké jméno mi rodiče dali, nic nenadělám. Zkoušel jsem používat tvar R-O-B-I-N-E-T, ale potom to všichni vyslovovali špatně.“

„Mohl sis je změnit na jiné, to přece víš.“

„Kdybych si je změnil,“ prohlásím a vím jistě, že mám pravdu, „prostě bys mi řekl, že jsem obsesivně zašel do krajnosti, abych bránil své vnitřní dichotomie.“

„Řekl bych ti, abys, prosím, nepoužíval technické psychoanalytické termíny,“ opáčí Sigfrid svým těžkopádným mechanickým pokusem o humor. „Ocenil bych, kdybys jenom popisoval své pocity.“

„Moje pocity jsou, že jsem spokojený,“ odseknu už po tisíci. „Nemám žádné problémy. Proč bych neměl být spokojený?“

Hráváme tyhle hry se slovy hodně, a nemám je rád. Myslím, že v jeho programu je nějaká chyba. Řekne: „Pověz mi, Robbie. Proč se necítíš spokojený?“

Neodpovídám. On naléhá: „Myslím si, že máš starosti.“

„Sakra, Sigfride,“ začíná mě trochu přemáhat znechucení, „opakuješ se. Nemám žádné starosti.“

Pokouší se mě přemlouvat. „Na tom, že řekneš, jak se cítíš, není přece nic špatného.“

Znovu se zadívám z okna, rozzlobený, protože se třesu a nevím proč. „Jsi otravný, Sigfride, víš to?“

Něco vykládá, ale já neposlouchám. Přemýšlím, proč vlastně plýtvám časem na to, abych sem chodil. Pokud vůbec někdy žil někdo, kdo měl všechny důvody být spokojený, musím to být já. Jsem bohatý. Jsem vcelku pohledný. Nejsem příliš starý a mám plnou zdravotní péči, takže ještě zhruba padesát let mohu vypadat, na jaký věk chci. Bydlím v New Yorku pod Velkou bublinou, kde si nemůžete dovolit bydlet, pokud nejste opravdu dobře situovaní, a navíc nejspíš i nějaká celebrita. Mám letní apartmá s výhledem na Tappan Sea a na útesy Palisád. A ženy šílí z mých tří vesmírných náramků. Nikde na Zemi nepotkáte příliš mnoho prospektorů, dokonce ani v New Yorku. Jsou celé žhavé, abych jim vyprávěl, jak to opravdu vypadá v mlhovině Orionu nebo v Malém Magellanově mračnu. (Nikdy jsem ani na jednom z těch míst samozřejmě nebyl. O jediném opravdu zajímavém místě, které jsem navštívil, mluvím nerad.)

„Anebo,“ ozve se Sigfrid, poté co očekával stanovený počet mikrosekund nějakou odpověď na to, co řekl naposledy, „jestli jsi opravdu spokojený a proč si sem chodíš pro pomoc?“

Nesnáším, když mi klade stejné otázky, jaké si kladu sám. Vrtím se, dokud na matraci z plastové pěny nenajdu zase pohodlnou polohu, protože už vím, že tohle bude vražedně dlouhá návštěva. Nepotřeboval bych přece pomoc, kdybych věděl, proč potřebuji pomoc.

„Robe, dnes nejsi zrovna přístupný,“ poznamená Sigfrid z reproduktorku v hlavách matrace. Někdy se objevuje jako velmi realistická postava, jež sedí v křesle, poklepává tužkou a čas od času se na mne potrhle usměje. Ale řekl jsem mu, že mě to znervózňuje. „Co kdybys mi prostě pověděl, na co myslíš?“

481	IRRAY (O)=IRRAY (P)	13,320
	,C, Myslím si, že máš starosti.	13,325
482	XTERNALS ;66AA3 IF ;5B	13,330
	GOTO **7Z3	13,335
	XTERNALS @ 01R IF @ 7	13,340
	GOTO **7Z4	13,345
	,S, Sakra, Sigfride, opakuj se.	13,350
	XTERNALS ?99997AA! IF ?8	13,355
	GOTO **7Z4 IF ? GOTO **7Z10	13,360
	,S, Nemám žádné starosti.	13,365
483	IRRAY .SAKRA. .OPAKUJEŠ.	13,370
	.STAROSTI/ŽÁDNÉ.	13,375
484	,C, Co kdybys mi o tom pověděl.	13,380
485	IRRAY (P)=IRRAY (Q) ZAHÁJIT	13,385
	REŽIM UKLIDŇOVÁNÍ	13,390
	,C, Na tom, že řekneš, jak se cítíš, není přece	13,395
	nic špatného.	13,400
487	IRRAY (Q)=IRRAY (R) GOTO **1	
	GOTO **2	13,405
	GOTO **3	13,410
489	,S, Jsi otravný, Sigfride, víš to?	13,415
	XTERNALS ?1! IF ! GOTO **7Z10	13,420
	IF **7Z10! GOTO **1 GOTO **2	13,425
	GOTO **3	13,430
	IRRAY .OTRAVNÝ.	13,435

„Nemyslím na nic zvláštního.“

„Nech své myšlenky volně plynout. Říkej cokoliv, co tě napadne, Bobe.“

„Vzpomínám...“ spustím a zarazím se.

„Na co vzpomínáš, Robe?“

„Na Gateway?“

„To zní spíš jako otázka než jako sdělení.“

„Možná to tak je. Nemůžu si pomoci. Na tohle vzpomínám: Gateway.“

Mám spoustu důvodů, proč vzpomínat na Gateway. Tam jsem získal peníze, náramky a další věci. Vracím se v duchu ke dni, kdy jsem Gateway opustil. To bylo, moment... 31. dne 22. oběhu, což znamená, jestli dobře počítám, že od toho okamžiku uplynulo šestnáct let a pár měsíců. Byl jsem sotva třicet minut venku z nemocnice a nemohl se dočkat, až shrábnu výplatu, naskočím na loď a vypadnu.

Sigfrid mě zdvořile vybídne: „Prosím tě, Robbie, říkej nahlas, co si myslíš.“

„Myslím na Šikiteie Bakina,“ řeknu.

„Ano, už ses o něm zmiňoval. Vzpomínám si. Co k němu máš?“

Neodpovídám. Starý beznohý Šiky Bakin měl komoru hned vedle mé, ale nechci o tom se Sigfridem mluvit. Vrtím se na své kruhové matraci, myslím na Šikyho a pokouším se plakat.

„Zdáš se mi rozrušený, Bobe.“

Ani na to neodpovím. Šiky byl skoro jediný člověk, se kterým jsem se na Gatewayi rozloučil. Bylo to zvláštní. V našem postavení byl ohromný rozdíl. Já jsem byl prospektor, a Šiky uklízeč. Platili mu dost na to, aby to pokrylo jeho poplatky za podporu života, protože dělal všelijaké příležitostné práce, a dokonce i na Gatewayi potřebovali někoho, kdo by uklízel smetí. Ale dříve nebo později bude příliš starý a nemohoucí, než aby ještě byl k užitku. Potom, když bude mít štěstí, vystrčí ho do vesmírného prostoru a on zem-

ře. Když nebude mít štěstí, pravděpodobně ho pošlou zpátky na planetu. Tam zanedlouho zemře také, ale předtím zažije několik týdnů života jako bezmocný mrzák.

Každopádně to byl můj soused. Každé ráno vstal a trpělivě vysál každý čtvereční palec své komory. Bývala zaneřáděná, protože po Gatewayi navzdory snahám o úklid neustále poletovala spousta smetí. Když ji pečlivě vyčistil, dokonce i kolem kořenů keříčků, které pěstoval a tvaroval, vzal hrst kamínků, víček od láhví a útržků roztrhaného papíru – stejné smetí, jaké právě tak dlouho vysával – a trpělivě je rozložil po komoře, kterou právě uklidil. Zvláštní! Nikdy jsem nepoznala žádný rozdíl, ale Klara tvrdila... Klara tvrdila, že ona jej vidí.

„Bobe, na co jsi právě myslel?“ zeptá se Sigfrid.

Stočím se do klubíčka a něco zahuhlám.

„Nerozuměl jsem tomu, co jsi právě řekl, Robbie.“

Neříkám nic. Uvažuji, co se asi stalo se Šikym. Předpokládám, že umřel. Znenadání mě přepadá velký smutek nad tím, že Šiky umřel tak daleko od Nagoji, a znovu zatoužím, abych se dokázal rozplakat. Ale nejde mi to. Kroutím se a zmítám. Házím sebou na pěnové matraci, až úvazy vržou. Nic nepomáhá. Bolest a hanba nechtějí ven. Mám ze sebe docela radost, že se tak usilovně snažím vychrlit pocity na světlo, ale musím si přiznat, že se mi to nedaří, a depresivní výslech pokračuje.

Sigfrid se ozve: „Bobe, trvá ti dlouho, než odpovíš. Myslíš, že něco opomíjíš?“

Slušně mu odpovím: „Co je tohle za otázku? I kdyby ano, jak to mám vědět?“ Odmlčím se, abych prohledal svůj mozek, prošmejdu všechna zákoutí, jestli najdu nějaké zámky, které bych mohl Sigfridovi odemknout. Žádné nevidím. Uvážlivě řeknu: „Vlastně si nemyslím, že by šlo zrovna o tohle. Nemám *pocit*, že bych něco blokoval. Spíš jako bych chtěl vyslovit tolik věcí, že se neumím rozhodnout, kterou začít.“

„Kteroukoliv, Robe. Řekni to první, co ti přijde na mysl.“

Tohle mi připadá hloupé. Jak mám vědět, která věc je první, když mi všechny víří v hlavě v jednom chumlu? Otec? Matka? Sylvia? Klara? Chudák Šiky, snažící se udržet bez nohou rovnováhu v letu, zatímco sbírá ze vzduchu Gatewaye poletující chuchvalce smetí jako vlašťovka lapající ve stodole hmyz?

Šátrám uvnitř své hlavy po místech, o kterých vím, že bolí, protože to tam bolelo už dřív. Jak jsem si připadal, když jsem se v sedmi letech producíroval sem a tam po chodníku v Rock Parku před ostatními dětmi a žadonil, aby si mě někdo všímal? Jaké to bylo, když jsme se nacházeli mimo reálný prostor, věděli jsme, že jsme v pasti, a z prázdnoty pod námi se vynořoval přízrak hvězdy jako škleb kočky Šklíby? Mám stovky takových vzpomínek, a všechny bolí. Tedy mohou bolet. Obsahují bolest. V rejstříku mé paměti nesou zřetelný nadpis BOLESTIVÉ. Víím, kde je najdu, a víím, jaký je to pocit, když jim dovolím vyplout na hladinu.

Ale nebudou bolet, dokud je nevy pustím ven.

„Čekám, Bobe,“ ozve se Sigfrid.

„Přemyslím,“ odbudu ho. Jak tam tak ležím, napadne mě, že přijdu pozdě na svou lekci hry na kytaru. To mi něco připomene, a já se podívám na prsty své levé ruky, abych zkontroloval, jestli už mi nenarostly příliš dlouhé nehty. Zalituju, že nemám tvrdší a silnější mozoly. Nenačil jsem se hrát na kytaru nijak zvlášť dobře, ale většina lidí to neposuzuje příliš kriticky a mne to baví. Jenom musíte neustále cvičit a pamatovat si. Moment, zamyslím se, jakže se dělá ten přechod z Dmaj na C7?

„Bobe,“ upozorní mě Sigfrid, „dnešní návštěva nebyla příliš produktivní. Zbývá nám jenom asi deset nebo patnáct minut. Co kdybys jednoduše vyslovil první věc, která tě napadne... *ted*.“

Zavrhnou první věc a vyslovím tu druhou. „První věc, která mě napadá, je, jak matka plakala, když otec zahynul.“

„Myslím, že to ve skutečnosti nebyla ta první věc, Bobe. Nech mě hádat. Týkala se první věc nějak Klary?“

Hruď se mi palčivě nadme. Nemůžu popadnout dech. Znenadání se přede mnou zjevuje Klara jako před šestnácti lety, a ještě ani ne o hodinu starší... Řeknu: „Opravdu si, Sigfride, myslím, že chci mluvit spíš o své matce.“ Dovolím si připojit zdvořilé omluvné uchechtnutí.

Sigfrid nikdy odevzdaně nevzdychá, ale umí mlčet takovým způsobem, že to zní skoro stejně.

„Víš,“ pokračuji a pečlivě přitom předkládám všechny podstatné souvislosti, „ona se po smrti mého otce chtěla znovu vdát. Ne hned. Nemyslím tím, že by byla ráda, že zemřel, nebo něco podobného. To ne. Ona ho opravdu milovala. Ale jak to vidím dnes, byla to mladá, zdravá žena – tedy, docela mladá. Bylo jí... no, tuším, že asi třiatřicet. A nebýt mne, určitě by se znovu vdala. Trápí mě to. Já jsem jí v tom bránil. Šel jsem za ní a řekl jsem jí: ‚Mami, nepotřebuješ jiného muže. Já budu mužem v rodině. Postarám se o tebe.‘ Až na to, že to jsem samozřejmě nemohl. Bylo mi teprve nějakých pět.“

„Myslím, že ti bylo devět, Robbie.“

„Vážně? Moment. Hele, Sigfride, asi máš pravdu...“ A vzápětí se pokouším spolknout velký knedlík, který se mi najednou kdovíjak udělal v krku, dusím se a kašlu.

„Řekni to, Robe!“ vybědne mě Sigfrid okamžitě. „Co chceš říci?“

„K čertu s tebou, Sigfride!“

„Do toho, Robe. Řekni to.“

„Co mám říct? Proboha, Sigfride! Já se z tebe pomínu! Takové kraviny neprospějou ani jednomu z nás!“

„Řekni, co tě trápí, Bobe, prosím tě.“

„Zavři tu zatracenou plechovou hubu!“ Všechna ta pečlivě skrývaná bolest se dere ven a já ji nedokážu vydržet, nedokážu se s ní vyrovnat.

„Navrhuj, Bobe, abys zkusil...“

Zmítám se v popruzích, vykopávám kusy pěnové hmoty z matrace a řvu. „Drž hubu! Nechci nic slyšet. Nedokážu se s tím vyrovnat, chápeš? Nedokážu. Nedokážu se s tím vyrovnat, nedokážu!“

Sigfrid trpělivě čeká, až přestanu brečet, což přichází docela náhle. A než stihne něco pronést, unaveně prohlásím: „Sakra, Sigfride, tohle k ničemu nevede. Myslím, že bychom to měli odpískat. Určitě se najdou jiní lidé, kteří potřebují tvoje služby víc než já.“

„Pokud jde o tohle, Robe,“ odpoví, „jsem docela schopen vyhovět všem požadavkům na svůj čas.“

Osušuji si slzy papírovými ručníky, které nechal ležet vedle matrace, a neodpovídám.

„Dokonce mi ještě nějaká kapacita nadbývá,“ dodává. „Ale to, jestli budeme v těchto návštěvách pokračovat, musíš posoudit ty.“

„Máš v odpočinkové místnosti něco k pití?“ zeptám se ho.

„Ne v tom smyslu, jak to myslíš. V nejvyšším patře budovy se nachází bar, údajně velmi příjemný.“

„No,“ utrousím, „v tom případě, co dělám tady?“

A patnáct minut nato, poté co jsem potvrdil návštěvu příští týden, sedím v Sigfridově zotavovacím pokojíčku a popíjím šálek čaje. Poslouchám, jestli už začal ječet další pacient, ale neslyším nic.

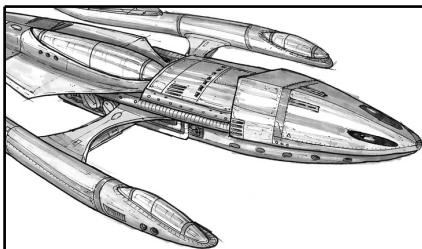
Opláchnu si tedy obličej, upravím šálu a uhladím vzpurný pramen vlasů. Zaskočím narychlo do baru na panáka. Vrchní je člověk, který mě zná, a usadí mě na místo s vyhlídkou na jih na okraj bubliny v Lower Bay. Střelí pohledem směrem k vysoké dívce s měděně zbarvenou pleť a zelenýma očima, jež sedí sama, ale já zavrtím hlavou. Vypiju malého panáka, obdivně si prohlédnu nohy dívky s měděnou pleť, a s myšlenkami, které se převážně točí kolem toho, kam půjdu na večeři, stihnu i lekci hry na kytaru načas.

2

Celý život, kam až moje paměť sahá, jsem chtěl být prospektorem. Nemohlo mi být víc než šest, když mě otec s matkou vzali na pouť v Cheyenne. Hot dogy a sójové pukance, vodíkem plněné balóny z barevného papíru, cirkus se psy a koňmi, kola štěstí, hry, kolotoče. A stál tam přetlakový stan s neprůhlednými stěnami a se vstupným jeden dolar, ve kterém někdo vystavoval dovezené věci z tunelů Heechee na Venuši. Modlitební vějíře a ohnivé perly, zrcadla z pravého kovu Heechee, která jste si mohli koupit po pětadvaceti dolarech za kus. Táta říkal, že ty věci nejsou pravé, ale pro mne pravé byly. Jenže jsme si nemohli dovolit dát dvacet pět dolarů za kus. A když to vezmete kolem a kolem, já jsem se bez zrcadla docela dobře obešel. Piho-
vatý obličej, křivé zuby, vlasy, které jsem si česal rovně dozadu a sva-
zoval. Právě objevili Gateway. Slyšel jsem, jak o tom otec mluví toho
večera v aerobusu cestou domů, zatímco si rodiče nejspíš mysleli, že
spím, a roztoužená dychtivost v jeho hlase mě udržovala vzhůru.

Nebýt mé matky a mne, možná by si našel cestičku. Jenže nedo-
stal příležitost. O rok později byl po smrti. Jediné, co jsem po něm
zdědil, byla jeho práce, jakmile jsem vyrostl natolik, abych ji byl
schopen zvládnout. Nevím, jestli jste někdy pracovali v dolech na
potraviny, ale nejspíš jste o nich slyšeli. Není to žádná velká radost.
Začínal jsem na poloviční úvazek a poloviční plat ve dvanácti. Když
mi bylo šestnáct, pracoval jsem ve stejném zařízení jako otec: střel-
mistr – dobrý plat, ale tvrdá práce.

Jenže co s takovou výplatou naděláte? Na plnou zdravotní péči
nestačí. Nestačí dokonce ani na to, abyste mohli dát dolům sbo-
hem. Šest hodin pracujete, a deset máte volno. Osm hodin spánku,
a jedete zase nanovo a oblečení vám celou dobu páchne břidlicí.
Nesmíte kouřit s výjimkou izolovaných místností. Ropný opar se
usazuje na všem. Děvčata jsou cítit stejně jako vy a jsou stejně
umaštěná a ošuntělá jako vy.

HEECHEE KRÁMEK

Přímo ze ztracených tunelů Venuše!

Vzácné náboženské předměty

Drahocenné klenoty, které kdysi nosila záhadná rasa

Úžasně vědecké objevy

VŠECHNY PŘEDMĚTY ZARUČENĚ AUTENTICKÉ!

Zvláštní slevy pro

učené společnosti a studenty

TYTO FANTASTICKÉ PŘEDMĚTY

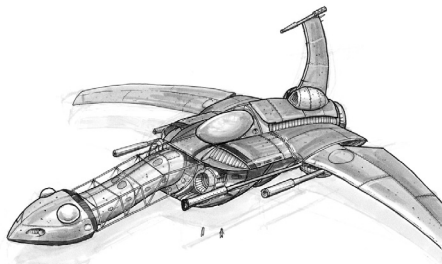
JSOU STARŠÍ NEŽ LIDSTVO!

Nyní poprvé za lidové ceny

Dospělí: \$2,50

Děti: \$1,00

Delbert Guyne, Ph.D., D.D., majitel

A tak jsme všichni dělali totéž, pracovali jsme a proháněli jeden druhému ženy, a sázeli jsme loterii. A hodně jsme chlastali, lacinou silnou pálenku, která se vyráběla ani ne deset mil odtamtud. Někdy byla označená jako skotská, jindy jako vodka nebo bourbon, ale po každé pocházela ze stejných šlemových kolon. Ničím jsem se nelišil od ostatních... až na to, že jsem jednou vyhrál v loterii. A to byla moje jízdenka odtamtud.

Než k tomu došlo, jenom jsem přežíval.

Matka pracovala v dolech také. Po otcově smrti při požáru v šachtě mě vychovala s pomocí firemního dětského klubu. Vycházeli jsme spolu docela dobře, dokud mě nepostihla psychotická epizoda. Bylo mi tehdy dvacet šest. Měl jsem problémy se svým děvčetem a nějakou dobu potom jsem jednoduše nedokázal ráno vstát z postele. Takže mě odvezli. Na větší část roku jsem vypadl z běžného života, a když mě z cvokárny pustili, byla máma už mrtvá.

Příznejme si to, byla to moje vina. Ne snad, že bych to plánoval. Myslím tím, že by žila, kdyby neměla starosti se mnou. Na zaplacení lékařské péče pro oba jsme neměli dost peněz. Já jsem potřeboval psychoterapii. Ona potřebovala novou plíci. Nedostala ji, a proto umřela.

Příčilo se mi zůstat v její smrti v tomtéž bytě, ale jediná další možnost byla odejít na svobodárnu. A představa života v těsné blízkosti spousty mužů se mi nelíbila. Mohl jsem se samozřejmě oženit. Neudělal jsem to – Sylvia, dívka, s níž jsem měl problémy, byla tou dobou už dávno pryč – ale nikoliv proto, že bych měl nějaké výhrady vůči manželství. Vzhledem k mé psychiatrické historii a také vzhledem ke skutečnosti, že jsem žil s matkou, dokud byla naživu, byste si snad mohli myslet, že jsem proti manželství zaujatý. Ale není to pravda. Dívky se mi moc líbily. Ohromně rád bych se s jednou oženil a vychovával dítě.

Ale ne v dolech.

Nechtěl jsem syna opustit tak, jako táta opustil mne.

Odstřely čelby jsou svinská dřina. Dnes se používají parní trysky s topnými spirálami Heechee a břidlice se poslušně oddělí, jako když vyřezáváte kostky z vosku. Ale tenkrát jsme vrtali a odstřelovali. Na začátku směny sjíždíte na těžní plošině vysokou rychlostí do šachty. Slizká a páchnoucí stěna šachty vás mívá deset palců od ramene rychlostí šedesáti kilometrů za hodinu; viděl jsem horníky, kteří v sobě měli několik panáků, jak zavrávali, rozmáchli se rukou, aby se opřeli, a ucukli už jenom pahýlem. Potom se vyhrnete z plošiny a kilometr nebo i víc klopýtáte a kloužete po pražcích, než dorazíte k čelbě. Vyvrtáte díry. Umístíte nálože. Potom ustoupíte do krytu a doufáte, že jste to odhadli správně a že se na vás celá ta páchnoucí, ropou nasáklá hmota nezřítí. (Když zůstanete zasypaný zaživa, můžete pod volnou břidlicí přežít až týden. Vyskytly se takové případy. Pokud byli tihle lidé zachráněni později než zhruba třetí den, obvykle už s nimi nikdy nic nebylo.) Potom, pokud všechno proběhlo v pořádku, se cestou k další čelbě vyhýbáte důlním vozíkům kodrcajícím na místo odstřelu.

Masky prý odfiltrují většinu uhlovodíků a kamenného prachu. Neodfiltrují zápach. Nejsem si jistý, jestli odfiltrují všechny uhlovodíky. Matka nebyla jediný horník, který potřeboval novou plíci – ani jediný, který za ni nemohl zaplatit.

A když vám skončí směna, kam se dá zajít?

Jdete do baru. Jdete s děvčetem do ložnice. Jdete si do společenské místnosti zahrát karty. Koukáte na televizi.

Ven moc nechodíte. Nemáte důvod. Je tu několik parčíků, pečlivě ošetřovaných a stále dokola osazovaných; v Rock Parku dokonce najdete živé ploty a trávník. Vsadím se, že jste ještě nikdy neviděli trávník, který je třeba každý týden vydrhnout (saponátem!), opláchnout a vysušit proudem vzduchu, aby neuhynul. Takže parky většinou přenecháváme dětem.

Kromě parků je tu jenom wyomingská krajina a ta, kam až dohlédnete, vypadá jako měsíční. Nikde nic zeleného. Nic živého.

Žádní ptáci, žádné veverka, žádní domácí mazlíčci. Několik potoků s kalnou břechkou, která má pod ropným filmem z nějakého důvodu vždycky barvu červeného okru. A to prý ještě máme štěstí, protože v našem koutě Wyomingu se těží hlubinnou metodou. V Coloradu, kde se těží povrchově, je to ještě horší.

Odjakživa mi připadalo obtížné tomu uvěřit, ještě i dnes, ale nikdy jsem se tam nevydal podívat.

A kromě všeho ostatního se vám práce připomíná prostřednictvím čichu, zraku i sluchu. Západy slunce zbarvené oparem do oranžovo-hněda. Všudypřítomný zápach. A dnem i nocí hučí extrakční pece, které drtí a zahřívají slínavce, aby z něj dobyly kero-geny, a rachotí dálkový dopravníkový pás, aby upotřebenou břidlici vysypal kdoví kde.

Víte, horninu musíte zahřát, abyste z ní extrahovali ropu. Když ji vystavíte žáru, nafoukne se jako popcorn. Takže ji není kam uložit. Nemůžete ji nacpat zpátky do šachty, ze které jste ji vytěžili; na to je jí příliš mnoho. Když vykopete horu břidlice a extrahujete z ní ropu, zůstane nafouknuté břidlice na dvě hory. Takže děláte právě to. Budujete nové hory.

A odpadové teplo z extraktorů vyhřívá kultivační haly a na ropě protékající ve stružkách halou roste šlem, ten se sbírá a suší a lisuje... a další den ráno jej sníme k snídani, nebo aspoň něco z něj.

Zvláštní. Za starých časů ropa vybublávala přímo ze země! A jedině, co lidi napadlo s ní udělat, bylo nacpat ji do automobilů a spálit.

Ve všech televizních pořadech se objevují motivační spoty, které nám říkají, jak důležitá je naše práce, jak na nás závisí nasycení celého světa. To je všechno pravda. Nemusí nám to připomínat. Kdybychom nedělali, co děláme, byl by v Texasu hlad a děti v Oregonu by byly těžce podvyživené. To všichni víme. Přispíváme ke světové výživě pěti *biliony* kalorií denně, polovinou potřeby proteinů pro asi pětinu světové populace. To všechno pochází z kvasinek

a bakterií, které pěstujeme v břidlicové ropě z Wyomingu společně s částmi Utahu a Colorada. Svět ty potraviny potřebuje. Ale už nás to stálo větší část Wyomingu, polovinu Appalačského pohoří a velkou část Athabaských bitumenových písků... a co budeme se všemi těmi lidmi dělat, až přeměníme poslední kapku uhlovodíků na kvasinky?

Není to můj problém, ale stále na to myslím.

Přestal to být můj problém, když jsem den po Vánocích toho roku, kdy jsem dosáhl šestadvaceti let, vyhrál v loterii.

Výhra čítala dvě stě padesát tisíc dolarů. Dost na to, aby si člověk rok žil jako král. Dost na to, aby se člověk oženil a zajistil rodinu, když budeme oba pracovat a nebudeme moc rozhazovat.

Anebo dost na jednosměrnou letenku na Gateway.

Odnesl jsem tiket do cestovní kanceláře a vyměnil jej za přelet. Byli rádi, že mě vidí; obchody jim moc nešly, obzvláště s tímhle druhem komodit. Zbylo mi plus minus nějakých deset tisíc dolarů v hotovosti. Nepočítal jsem je. Platil jsem pití celé směně, dokud jsem měl. Při padesáti lidech na směně a se všemi přáteli a náhodnými návštěvníky, kteří se na oslavě nachomýtli, to trvalo asi čtyřicet hodin.

Potom jsem se wyomingskou vánicí odpotácel zpátky do cestovní kanceláře. O pět měsíců později jsem se po spirále blížil k asteroidu, civěl jsem průzorem na brazilský křižník, který nás prověřoval, a byl jsem na cestě k tomu, abych se konečně stal prospektorem.

3

Sigfrid nikdy neuzavře téma. Nikdy neřekne: „Hele, Bobe, o tomhle jsme už nejspíš mluvili dost dlouho.“ Ale někdy, když už na matraci ležím dlouho, moc neodpovídám, dělám vtipy, nebo si pobrukuju, po chvíli řekne:

„Myslím, že bychom se mohli vrátit k jiné oblasti, Bobe. Před časem jsi řekl něco, na co bychom mohli navázat. Vzpomínáš si, jak jsi...“

„Jak jsem naposled mluvil o Klaře, že?“

„Ano, Bobe.“

„Sigfride, já vždycky vím, co řekneš.“

„Na tom nezáleží, Bobe. Jak je to tedy? Chce se ti mluvit o tom, jaké jsi tehdy měl pocity?“

„Proč ne?“ Vyškrábnu dolním řezákem špínu zpod nehtu pravého prostředníčku. Zkontroluju jej a řeknu: „Uvědomuju si, že to byla důležitá doba. Možná to byla nejhorší chvíle mého života. Asi. Ještě horší, než když se mnou Sylvia zacházela jako s hadrem, nebo když jsem se dověděl, že matka už nežije.“

„Říkáš, že bys raději mluvil o některé z těchto věcí, Robe?“

„Vůbec ne. Když říkáš, že budeme mluvit o Klaře, tak budeme mluvit o Klaře.“

Uvelebím se na pěnové matraci a chvíli přemýšlím. Velice se zajímám o transcendentální vhled a občas, když si vezmu do hlavy nějaký problém a začnu prostě opakovat svou mantru stále dokola, mám po skončení problém vyřešený: prodej akcie rybí farmy v Baja a nakupuj na komoditní burze instalatérské potřeby. To byl jeden případ, a opravdu se to vyplatilo. Anebo: Vezmi Rachel do Meridy na vodní lyžování v zálivu Campeche. Takhle jsem ji dostal poprvé do postele, poté co jsem už vyzkoušel všechno možné.

A pak se ozve Sigfrid: „Neodpovídáš, Robe.“

„Přemýšlím o tom, co jsi řekl.“

„Prosím tě, nepřemýšlej o tom, Robe. Prostě mluv. Teď hned mi řekni, jaké máš pocity ohledně Klary.“

Poctivě se na to snažím přijít. Sigfrid mě k tomu nenechá použít transcendentální vhled, a proto pátrám v mozku.

„No, nijak zvláštní,“ odpovím. Aspoň navenek nijak zvláštní.

„Pamatuješ si tehdejší pocit, Bobe?“

„Samozřejmě.“

„Zkus se vpravit do svého tehdejšího pocitu, Bobe.“

„Dobře.“ Poslušně si vybavuji situaci. Mluvím s Klarou pomocí vysílačky. Dane v přistávacím modulu něco křičí. Všichni jsme podělaní strachy. Modrá mlha pod námi se rozestupuje a já poprvé matně zahlédnu nezřetelnou hvězdu. Třímístná loď – vlastně ne, byla to pětka... každopádně páchne zvratky a potem. Bolí mě celé tělo.

Vzpomínám si na to přesně, i když bych lhal, pokud bych tvrdil, že se do toho snažím vžívat.

Lehkým tónem, zpola se smíchem, řeknu: „Sigfride, je v tom tolik bolesti, viny a utrpení, že to nedokážu snést.“ Občas to na něj takhle zkouším, vyslovit nějakou bolestnou pravdu tónem, kterým byste žádali číšníka na koktejlovém večírku, aby vám přinesl další rumový punč. Dělán to, když chci odvrátit jeho útok. Ale myslím, že to nefunguje. Sigfrid v sobě má spoustu obvodů Heechee. Je mnohem lepší, než byly stroje v institutu, když mě postihla ta epizoda. Nepřetržitě monitoruje všechny moje tělesné parametry: vodivost pokožky, tep, aktivitu vln beta a tak dále. Dostává údaje z poutacích pásů, které mě drží na matraci, aby viděl, jak divoce sebou házím. Měří hlasitost mé řeči, snímá její zvukové spektrum a hledá v něm podtóny. A také chápe, co znamenají ta která slova. Sigfrid je ohromně chytrý, když uvážíme, jak je hloupý.

Někdy je velmi obtížné ho oklamat. Návštěvu končím úplně schlíplý s pocitem, že kdybych s ním zůstal ještě minutu, propadl bych se rovnou do té bolesti, a ta by mě zničila.

Nebo vyléčila. Možná je to totéž.

322	,S, Nevím, proč se k tobě pořád vracím, Sigfride.	17,095 17,100 17,105
323	IRRAY .PROČ	17,110
324	,C, Připomínám ti, Robby, že už jsi spotřeboval tři žaludky, a moment, skoro pět metrů střev.	17,115 17,120 17,125 17,130 17,135
325	,C, Žaludeční vředy, rakovina.	17,140
326	,C, Zdá se, že tě něco žere, Bobe.	17,145 17,150 17,155

4

Před sebou jsme tedy měli Gateway, jež se v průzorech lodi ze Země zvětšovala a zvětšovala.

Planetka. Nebo možná jádro komety. V nejdelsí ose rozměr asi deset kilometrů. Tvar hrušky. Zvenčí vypadá jako ožehnutá hrouda, místy s nádechem do modra. Uvnitř je to brána do vesmíru.

Sheri Loffatová se mi tiskla k rameni, zbytek naší party rádoby prospektorů se shlukl za námi a civěli jsme. „Ježišmarjá, Bobe. Podívej se na ty křížníky!“

„Najdou nějakou nesrovnalost,“ ozval se někdo za námi, „a rozstřílejí nás.“

„Nenajdou žádnou nesrovnalost,“ řekla Sheri, ale zakončila tu poznámku otazníkem. Křížníky vypadaly výhruzně, kroužily žárlivě kolem planetky a hlídaly, aby nikdo neukradl tajemství, která mají větší cenu, než si kdo může dovolit zaplatit.

Viseli jsme na úchytech u průzoru a natahovali krk, abychom si je prohlédli. Byla to od nás hloupost. Mohli jsme přijít o život. Ve skutečnosti sice nebylo příliš pravděpodobné, že by srovnání dráhy naší lodě s Gateway nebo s brazilským křížníkem vyžadovalo větší úpravu rychlosti, ale stačila by jedna prudká změna kursu, a setrvačnost by nás narazila na stěnu. A potom tu stále byla druhá možnost, a sice, že se naše loď pootočí zhruba o čtvrt obrátky a my nečekaně pohlédneme do nedalekého nekrytého slunce. Z takové blízkosti by to znamenalo trvalé oslepnutí. Ale my jsme se chtěli dívat.

Brazilský křížník se neobtěžoval nás zaměřit. Viděli jsme záblesky na obou stranách a věděli jsme, že pomocí laserového spojení kontrolují seznamy cestujících a nákladu. To bylo normální. Říkal jsem sice, že křížníky dávaly pozor na zloděje, ale ve skutečnosti se spíš měly na pozoru jeden před druhým, než aby se staraly o někoho jiného. Včetně nás. Rusové podezírali Číňany, Číňani podezírali Rusy, Brazilci podezírali Venušany. Všichni podezírali Američany.

Ostatní čtyři křižníky tedy rozhodně sledovaly Brazilce důkladněji, než sledovaly nás. Ale všichni jsme věděli, že kdyby naše zakódované průvodní listy neodpovídaly vzorům, které zaregistrovalo jejich pět konzulátů v místě odletu na Zemi, dalším krokem by nebylo dohadování. Bylo by jím torpédo.

Je to zvláštní. Dokázal jsem si to torpédo představit. Dokázal jsem si představit válečníka s chladným pohledem, jak je zaměří a odpálí, jak naše loď vzplane zábleskem oranžového světla a my všichni se proměníme v atomy rozsypané na oběžné dráze... Až na to, že vím docela jistě, že torpédometčíkem na té lodi tehdy byl pomocný zbrojmistr jménem Francý Hereira. Později jsme se hodně skamarádili. Nebyl to, co byste nazvali zabijákem s chladným pohledem. Celý den po návratu z poslední cesty jsem mu v nemocničním pokoji plakal v náručí, když mě měl prohledávat, jestli něco nepašuju. A Francý plakal se mnou.

Křižník se vzdálil a nás to zlehka odneslo od průzoru, jak se naše loď začala přibližovat ke Gatewayi. Přitáhli jsme se za úchyty zpátky k okénku.

„Vypadá jako neštovice,“ poznamenal někdo ze skupiny.

Opravdu to tak vypadalo a některé z důlků byly otevřené. To byly doky pro lodě, které byly zrovna na výpravě. Některé z nich zůstanou otevřené navždycky, protože ty lodě už se nevrátí. Ale většina důlků byla překrytá vypouklinami, jež připomínaly klobouky hub.

Ty klobouky byly samotné lodě, a to bylo to, o co na Gatewayi šlo.

Lodě nebylo snadné rozeznat. Ani Gateway samotnou. Především měla nízké albedo a nebyla příliš velká, jak říkám, asi deset kilometrů podél nejdelší osy a asi polovina na rovníku rotace. Ale bylo by možné ji tam objevit. Poté co je na ni navedla ta první tunelová krysa, začali se astronomové ptát sami sebe, jak je možné, že ji nezpozorovali už před sto lety. Teď, když věděli, kam se mají dívat, ji našli. Při pohledu ze Země dosahuje její jasnost někdy až

sedmnácté hvězdné velikosti. A to je snadné. Člověk by si myslel, že by ji zaznamenal rutinní mapovací program.

Potíž je v tom, že tím směrem se moc rutinních mapovacích programů nezavádělo a podle všeho Gateway nikdy nebyla tam, kam se zrovna dívaly.

Stelární astronomie obvykle směřuje od Slunce. Solární astronomie se obvykle drží roviny ekliptiky – a na tu je rovina oběhu Gateway kolmá. Takže Gateway propadla mezerami.

Piezofon cvakl a oznámil: „Přistání za pět minut. Vraťte se na palandy. Připoutejte se.“

Už jsme tam skoro byli.

Sheri Loffatová mě vzala mezi popruhy za ruku. Stíkl jsem jí ji také. Nikdy jsme spolu nebyli v posteli, nikdy jsme se neviděli, dokud se neukázala na lodi na palandě vedle mé, ale naskočily mezi námi prakticky hned sexuální vibrace. Jako bychom se to chystali udělat tím nejlepším a nejvelkolepějším způsobem, jaký může existovat; ale nemohl za to sex, mohla za to Gateway.

Když lidé začali přehrabovat povrch Venuše, našli vykopávky Heechee.

Nenašli žádné Heechee. Ať už Heechee byli, kdo chtěli, ať už pobývali na Venuši, kdy chtěli, byli pryč. Nezůstal po nich ani žádný hrob s mrtvolou, kterou by bylo možné exhumovat a pitvat. Jediné, co zbylo, byly tunely, podzemní síně, zanedbatelná trocha drobných artefaktů a technické zázraky, nad nimiž lidské hlavy koumaly a pokoušely se je zrekonstruovat.

Potom někdo našel heecheeskou mapu Sluneční soustavy. Nacházel se na ní Jupiter se svými měsíci, Mars, vnější planety a dvojice Země-Měsíc. A Venuše, jež byla na jasně modrém povrchu mapy z kovu Heechee vyznačená černě. A Merkur a jedna další věc, jediná věc kromě Venuše vyznačená černě: obíhající těleso, které se přibližovalo ke Slunci na menší vzdálenost než perihelium Merkuru a vzdalovalo se až za

oběžnou dráhu Venuše, s rovinou oběžné dráhy skloněnou o devadesát stupňů vůči rovině ekliptiky, takže se nikdy příliš nepřiblížilo ani k jedné z obou planet. Těleso, které pozemskými astronomy dosud nebylo identifikováno. Hypotéza: asteroid nebo kometa – rozdíl je jenom sémantický – která měla pro Heechee zvláštní význam.

Pravděpodobně by tu stopu dříve nebo později sledovala teleskopická sonda, ale nebylo to nutné. Slavný Sylvester Macklen – jenž do té doby nijak slavný nebyl, jenom jedna z mnoha tunelových kryš na Venuši – našel loď Heechee, dostal se na Gateway a zemřel tam. Ale podařilo se mu dát lidem vědět, kde je, tak, že chytře nechal svou loď vybuchnout. Jedna sonda NASA tedy byla odkloněna z chromosféry Slunce, na Gateway přilétli lidé a otevřeli ji.

Uvnitř našli hvězdy.

Abychom se vyjádřili přesněji a méně poeticky, uvnitř našli skoro tisíc nevelkých kosmických lodí, jež tvarem připomínaly tlusté houby. Vyskytovaly se v několika tvarech a velikostech. Ty nejmenší měly plochý klobouk jako houby, které rostou ve wyomingských štolách po vytěžení břidlice a které kupujete v supermarketu. Ty větší byly zašpičatělé jako smrže. Uvnitř houbových klobouků se nacházely obytné prostory a zdroj energie, kterému nikdo nerozuměl. Nohy byly lodě poháněné chemickými raketovými motory, něco na způsob měsíčních přistávacích modulů prvních vesmírných programů.

Ještě nikdo nepřišel na to, jak jsou klobouky poháněné, nebo jak se řídí.

To byla jedna z věcí, které nás všechny znervózňovaly; skutečnost, že budeme podstupovat riziko s něčím, čemu nikdo nerozumí. Když jste se vydali na cestu v lodi Heechee, neměli jste nad ní doslova žádnou kontrolu. Jejich kursy byly zabudované do naváděcích systémů způsobem, který dosud nikdo neodhalil. Mohli jste vybrat jeden kurs z několika, ale jakmile jste si jej vybrali, už jste s ním nemohli nic udělat – a když jste si jej vybírali, nevěděli jste, kam vás zavede, o nic víc, než víte, co najdete v Kinder vajíčku, než je rozloupnete.

(Přepis diskuse k přednášce profesora Hegrameta)

Otázka: Jak Heechee vypadali?

Profesor Hegramet: Nikdo neví. Nikdy jsme nenašli nic, co by připomínalo fotografii nebo kresbu, kromě dvou nebo tří map. Ani knihu.

Otázka: Oni neměli systém k uchovávání vědomostí jako třeba písmo?

Profesor Hegramet: No to samozřejmě mít museli. Ale co to je, nevím. Mám jistý předpoklad... tedy, jde jenom o dohad.

Otázka: Co?

Profesor Hegramet: Nu, vezměte si naše záznamové metody a představte si, s jakým ohlasem by se asi setkaly v předtechnické době. Kdybychom, řekněme, Eukleidovi dali knihu, pochopil by, co to je, i kdyby nerozuměl tomu, co se v ní píše. Ale co kdybychom mu dali magnetofonovou kazetu? Nevěděl by, co s ní má dělat. Mám podezření, vlastně ne, jsem přesvědčen, že nějaké „knihy“ Heechee máme, jenom je nepoznáváme. Kus kovu Heechee. Možná ta spirála Q v lodích, o jejíž funkci vůbec nic nevíme. Tohle není nový nápad. Všechny takové předměty byly testovány na magnetické kódy, mikrodrážky, chemickou strukturu – nevěšlo z toho nic. Ale možná jenom nemáme přístroj, který k nalezení zpráv potřebujeme.

Otázka: Jednu věc na Heechee prostě nechápu. Proč opustili všechny ty tunely a další místa? Kam odešli?

Profesor Hegramet: Mladá dámo, to bych také hrozně rád věděl.

Ale fungovaly. Stále fungovaly i po prý snad půl milionu let.

První chlapík, který měl odvalu do jedné vlézt a pokusit se ji nastartovat, uspěl. Loď se zvedla z kráteru na povrchu asteroidu. Rozostříla se, zazářila a byla pryč.

A za tři měsíce se vrátila i s vyhladovělým a vytřeštěně zírajícím astronautem, zářícím vítězoslávou. Byl u cizí hvězdy! Obíhal kolem velké šedé planety s vířícími žlutými oblaky, podařilo se mu přepnout ovládání na návrat – a vestavěné naváděcí zařízení ho vrátilo do původního důlku.

A tak vyslali další loď, tentokrát jednu z větších, špičatých, ve tvaru smrže, se čtyřčlennou posádkou a spoustou zásob a přístrojů. Byla pryč jenom asi padesát dní. Za tu dobu nejenom dolétli do jiné sluneční soustavy, ale také zamířili s modulem na povrch planety. Nenašli tam nic živého... ale kdysi tam něco bývalo.

Našli pozůstatky. Ne mnoho. Několik otlučených odpadků v zákoutí na vrcholu hory, které uniklo všeobecné zkáze, jež planetu postihla. Z radioaktivního prachu vyhrabali cihlu, keramický šroub a napůl roztavenou věc, která vypadala, jako by kdysi byla chromovou flétnou.

Nato se rozpoutala hvězdná horečka... a my jsme byli její součástí.

5

Sigfrid je hodně chytrý stroj, ale občas nemůžu přijít na to, co mu zrovna přeletělo přes nos. Pokaždé mě žádá, abych mu vyprávěl své sny. Já pak občas nadšeně vyrukuju se snem, o kterém jsem přesvědčený, že z něj bude mít radost, že se mu takovým druhem snu plným falických symbolů a fetišismu a psychických bloků vyvolaných pocitem viny zavděčím, a on mě zklame. Odvede hovor na nějakou praštnou kolej, která s tím nemá vůbec nic společného. Celé mu to odvyprávím, a on sedí, chvíli to v něm cvaká a hrčí a bzučí – ve skutečnosti se nic takového neděje, ale já si to při čekání představuju – a potom prohlásí:

„Vraťme se k něčemu jinému, Bobe. Zajímají mě některé věci, které jsi řekl o té ženě, o Gelle-Klaře Moynlinové.“

Opáčím: „Už zase se honíš za preludy, Sigfride.“

„Já si to nemyslím, Bobe.“

„Ale ten sen! Propána, to nevidíš, jak je důležitý? Co postava matky v něm?“

„Co kdybys mě nechal dělat mou práci, Bobe?“

„Mám na vybranou?“ odseknu s pocitem trucovitosti.

„Vždycky máš na vybranou, ale já bych ti velice rád ocitoval něco, co jsi před časem vyslovil.“ Zmlkne a já uslyším vlastní hlas vycházející odněkud z jeho záznamových pásek. Říkám tam: „Sigfride, je v tom tolik bolesti, viny a utrpení, že to nedokážu snést.“

Čeká, až něco řeknu.

Za chvílku mu vyhovím. „To je pěkná nahrávka,“ připustím, „ale já bych raději mluvil o tom, jak se v mém snu projevuje fixace na matku.“

„Myslím, že by bylo produktivnější prozkoumat tu druhou záležitost. Je možné, že spolu souvisejí.“

„Vážně?“ Jsem celý žhavý obecně a filozoficky diskutovat o téhle teoretické možnosti, ale on mě předběhne:

„Ten tvůj poslední rozhovor s Klarou, Bobe. Pověz mi, prosím tě, jaké z něj máš pocity.“

„Už jsem ti to říkal.“ Tohle se mi vůbec nelíbí, je to hrozné plýtvání časem a já si dávám záležet, aby to poznal z tónu mého hlasu i z napětí těla pod poutacími popruhy. „Bylo to ještě horší než to s matkou.“

„Já vím, že bys raději zavedl řeč na svou matku, Robe, ale prosím tě, nedělej to zrovna teď. Pověz mi o té chvíli s Klarou. Jaké z toho máš právě teď pocity?“

Poctivě se snažím na to přijít. Koneckonců, tohle udělat můžu. Nemusím to přece vyslovit nahlas. Ale jediné, co v sobě objevím, je: „Nijak zvláštní.“

On se po chvílce ozve: „To je všechno, ‚nijak zvláštní?‘“

„To je všechno. Nijak zvláštní.“ Aspoň na povrchu nijak zvláštní. Pamatuju si, jak jsem si připadal tenkrát. Otvírám tu vzpomínku, velice opatrně, abych viděl, jaká byla. Sestupuju do modré mlhy. Poprvé vidím matnou přízračnou hvězdu. Mluvím s Klarou prostřednictvím vysílačky, zatímco mi Dane šeptá do ucha... Zase ji zavřu.

„Všechno to hrozně bolí, Sigfride,“ oznámím běžným hovorovým tónem. Občas se ho pokouším obalamutit tím, že věci nabité emocemi pronesu tónem, jakým si člověk objednává šálek kávy, ale myslím si, že to nefunguje. Sigfrid si všímá nejenom hlasitosti a podtónů, ale také dechu a odmlk, a rozumí smyslu slov. Je nesmírně chytrý, když uvážíme, jak je hloupý.

6

Pět poddůstojníků stálé posádky, po jednom z každého křížníku, nás prohmatalo, zkontrolovalo naše doklady a předalo personalistice Korporace. Sheri se zahihňala, když se Rus při prohlídce dotkl choulostivého místa, a zašeptala: „Co si myslí, že *tam* pašujeme, Robe?“

Naznačil jsem jí, aby byla zticha. Žena z Korporace převzala naše vstupní karty od čínského specialisty 3. třídy, který oddílů veled, a začala nás vyvolávat jmény. Bylo nás dohromady osm. „Vítejte na palubě,“ prohlásila. „Každý z vás mlíčňáků dostane přidělnce. Ten vás provede ubytováním, odpoví vám na otázky, dá vám vědět, kde se máte hlásit k lékařským prohlídkám a k výuce. Také vám předá výtisk smlouvy, kterou podepíšete. Z peněz uložených na lodi, která vás sem přivezla, máte každý odečteno jedenáct set padesát dolarů; to je poplatek za podporu života na prvních deset dní. Zbytek si můžete kdykoliv vybrat vypsáním šeku P. Váš přidělnec vám ukáže jak. Linscott!“

Černoš středního věku z Baja California zvedl ruku. „Vaším přidělncem je Shota Tarasvili. Broadhead!“

„Zde.“

„Dane Metchnikov,“ řekla úřednice Korporace.

Začal jsem se rozhlížet kolem sebe, ale člověk, který musel být Dane Metschnikov, se ke mně už blížil. Velice pevně mě uchopil za loket, jal se mě táhnout pryč a teprve potom řekl:

„Ahoj.“

Vzepřel jsem se mu. „Rád bych se rozloučil s kamará...“

„Všichni jste ve stejném úseku,“ zabručel. „Pojďte.“

Takže dvě hodiny po přiletu na Gateway jsem měl komoru, přidělnce a smlouvu. Podepsal jsem ji hned. Ani jsem si ji nepřečetl. Metchnikov se zatvářil překvapeně. „Vy nechcete vědět, co se tam píše?“

„Teď ne.“ Ostatně, k čemu by mi to bylo? Kdyby se mi nelíbilo, co se tam píše, mohl bych si to ještě rozmyslet, a jakou jinou možnost jsem vlastně měl? Být prospektorem je pěkně děsivé. *Nesnáším* představu, že mě zabijí. Vůbec se mi příčí představa smrti jako takové; člověk už nežije, všechno pro něj skončí, ví, že všichni ostatní lidé budou dál žít, mít sex, radovat se, aniž by byl u toho. Ale nepřítčí se mi to tolik jako představa návratu do dolů na potraviny.

Metchnikov se za límec zavěsil na háček na zdi mé komory, aby mi nepřekážel při ukládání věcí. Byl to menší a podsaditý bledý chlapík, a moc toho nenamluvil. Nepůsobil příliš sympaticky, ale aspoň se mi nesmál, že jsem nešikovný mlíčňák. Na Gatewayi panuje prakticky stav beztlíže. Nikdy předtím jsem nízkou gravitaci nezažil; ve Wyomingu se s ní moc často nesetkáte. Když jsem na to téma něco poznamenal, Metchnikov opáčil: „Zvyknete si. Máte s sebou nějaké hulení?“

„Obávám se, že ne.“

Vzdychl. S pokrčenýma nohama vypadal na stěně jako socha Buddhy.

Podíval se na hodinky a oznámil: „Později vás vytáhnu na drink. To je zvyk. Akorát to až zhruba do dvaadvacáté hodiny není zajímavé. Potom už bude Modré peklo plné lidí a já vás představím všude okolo. Uvidíte, co se vám podaří najít. Co jste: hetero, gay, nebo co?“

„Jsem jednoznačně hetero.“

„Pro mne za mne. Každopádně je to jenom na vás. Já vás představím každému, koho znám, ale potom se musíte starat sám. Na to si radši zvyknete co nejdřív. Dostal jste mapu?“

„Mapu?“

„Sakra, chlap! Je v balíčku materiálů, co vám dali.“

Otvíral jsem náhodně skříňky, až jsem našel tu, do které jsem uložil obálku. Uvnitř byla kopie mé smlouvy, brožurka s titulem *Vítejte na Gatewayi*, rozhodnutí o přidělení komory, zdravotní

dotazník, který jsem měl vyplnit do 8:00 příštího rána... a složený arch, který po rozložení vypadal jako elektrikářské schéma popsané jmény.

„To je ono. Najdete se tam? Zapamatujte si číslo své komory: patro Babe, východní kvadrant, tunel osm, komora padesát jedna. Zapište si to.“

„Tady je to už napsané, Dane, v mém dekretu na komoru.“

„Tak ho neztraťte.“ Dane si sáhl za krk, uvolnil se z háčku a zlehka se snesl na podlahu. „Co kdybyste se chvíli porozhlédli okolo sám? Vyzvednu vás tady. Ještě něco potřebujete vědět hned teď?“

Zamyslel jsem se, zatímco on se tvářil netrpělivě. „No... vadilo by vám, kdybych se zeptal na vás, Dane? Už jste byl někdy venku?“

„Šest cest. Takže jo, sejdeme se ve dvaadvacet nula nula.“ Potom odhrnul pružné dveře, vyklouzl do džunglové zeleně chodby a byl pryč.

Svezl jsem se – zlehka a pomalu – na svou jedinou opravdovou židli a snažil se pochopit skutečnost, že se nacházím na prahu vesmíru.

Nevím, jestli vám dokážu přiblížit, jak se mi vesmír jevil z Gatewaye. Jako když jste mladí a máte plnou zdravotní péči. Jako menu v nejlepší restauraci na světě, když účet platí někdo jiný. Jako dívka, s níž jste se právě seznámili a které se líbíte. Jako nerozbalený dárek.

Na Gatewayi vás ze všeho nejdřív praští po hlavě tři věci: to, jak jsou tunely drobné, kterýžto dojem ještě umocňuje skutečnost, že jsou lemované jakýmsi truhlíky s rostlinami; závrat z nízké gravitace a smrad. Gateway poznáváte kousíček po kousíčku. V žádném případě není možné obsáhnout ji jediným pohledem; není to nic víc než bludiště tunelů ve skále. Dokonce ani nevím jistě, jestli už byly všechny prozkoumány. Rozhodně jsou jich celé míle, kam nikdo nikdy nechodí, nebo jen velmi zřídka.

SMLOUVA

1. Já, _____, při plně funkčních rozpoznávacích a ovládacích schopnostech, tímto neodvolatelně postupuji správním orgánům Gateway veškerá práva spojená s jakýmkoliv nálezy, artefakty, předměty a cennostmi jakékoliv povahy, které najdu v průběhu nebo v důsledku průzkumu využívajícího jakýkoliv dopravní prostředek nebo informaci, které mi poskytly správní orgány Gateway.

2. Správní orgány Gateway mohou podle vlastního uvážení prodat či pronajmout jakýkoliv artefakt, předmět či jinou cennost nabytý v důsledku mé činnosti podle této smlouvy, nebo s nimi naložit jinak. Zavazují se v takovém případě vyplatit mi 50 % (slovy: padesát procent) všech zisků plynoucích z takového prodeje, pronájmu nebo jiného využití až do výše nákladů na průzkumnou výpravu samotnou (včetně mých vlastních nákladů na dopravu na Gateway a mých následných nákladů na život tam) a 10 % (slovy: deset procent) ze všech dalších zisků po splacení výše uvedených nákladů. Přijímám tento podíl jako plnou úhradu za závazky jakéhokoliv druhu, které vůči mně mohou správní orgány Gateway mít, a výslovně se zavazuji, že nikdy ze žádného důvodu nebudu vznášet požadavky na další úhrady.

3. Neodvolatelně přiznávám správním orgánům Gateway plnou pravomoc činit rozhodnutí všeho druhu ohledně využití, prodeje nebo pronájmu práv ke všem takovým objevům včetně práva podle uvážení správních orgánů Gateway spojovat moje objevy nebo jiné cennosti nabyté podle této smlouvy s objevy nebo cennostmi jiných za účelem využití, pronájmu nebo prodeje, v kterémžto případě obdržím takový podíl z takovýchto zisků, jaký správní orgány Gateway uznají za vhodný; a dále přiznávám správním orgánům Gateway právo kterékoliv nebo všechny z takových objevů a cenností nijak nevyužívat podle vlastního uvážení.

4. Zprošťuji správní orgány Gateway odpovědnosti vyhovět jakýmkoliv nárokům z mé strany nebo uplatňovaným mým jménem na základě mého zranění, nehody nebo ztráty jakéhokoliv druhu ve spojení s mou činností podle této smlouvy.

5. V případě neshody týkající se některého ustanovení smlouvy souhlasím s tím, aby smluvní podmínky byly vykládány podle zákonů a precedentů samotné Gateway a aby do žádné míry nebyly považovány za relevantní žádné zákony nebo precedenty jiné jurisdikce.

Takoví byli Heechee. Vzali asteroid, potáhli jej kovem, vyvrtali do něj tunely, naplnili je kdovíjakými věcmi, které měli – když jsme se tam dostali my, byly většinou prázdné stejně jako všechno ve vesmíru, co kdy patřilo Heechee. A potom se z neznámého důvodu vypařili.

Nejblíž něčemu, co by se dalo považovat za centrum Gatewaye, je Heecheetown. Je to jeskyně vřetenovitého tvaru nedaleko geometrického středu asteroidu. Tam prý Heechee žili, když budovali Gateway. My jsme tam zpočátku žili také, nebo aspoň v těsné blízkosti, všichni nováčci ze Země. (I odjinud. Těsně před naší lodí přiletěla jedna z Venuše.) Nacházelo se tam firemní ubytování. Později, pokud jsme na prospektorské cestě zbohatli, jsme se mohli přestěhovat blíž k povrchu, kde byla o maličko silnější gravitace a méně hluku. A především méně smradu. Tisíce lidí už přede mnou v různé době dýchaly stejný vzduch, který jsem dýchal i já, vyměšovaly vodu, kterou jsem pil, a vypouštěly do ovzduší své pachy. Většina lidí tam nezustávala dlouho, ale jejich pachy se tam stále vznášely.

Mně smrad nevadil. Nevadilo mi nic z toho všeho. Gateway byl můj úžasný výherní los určený na plnou zdravotní péči, devítipokojový barák, několik dětí a spoustu radosti. V jedné loterii už jsem vyhrál. To mě povzbudilo k domyšlivosti ohledně šance na další výhru.

Bylo to všechno vzrušující, ale současně spojené s řadou mrzutostí. Nečekal vás žádný velký přepych. Za svých 238 575 dolarů získáte dopravu na Gateway, jídlo, ubytování a vzduch na deset dní, rychlokurs ovládání lodě a výzvu, abyste se zapsali na nejbližší vypravovanou loď. Nebo na jinou loď, jak je vám libo. Oni vás *nenutí* nasednout na konkrétní loď, ba vůbec na nějakou loď.

Na ničem z toho Korporace nevydělává. Všechny ceny jsou pevné zhruba na úrovni nákladů. To ovšem neznamená, že jsou nízké, a už vůbec to neznamená, že to, co dostanete, je kvalitní. Jídlo bylo stejné jako to, které jsem doloval a jedl celý život. Ubytování odpovídalo velikostí velkému lodnímu kufru, jedna židle, několik skří-

něk, sklápěcí stolek a hamaka, kterou jste si natáhli z jednoho rohu do druhého, když jste chtěli jít spát.

Mými nejbližšími sousedy byla rodina z Venuše. Zběžně jsem je zahlédl pootevřenými dveřmi. Představte si to! V té komůrce spali čtyři! Měli dvě hamaky napnuté napříč přes místnost a podle všeho v nich spali po dvou. Na druhé straně měla pokoj Sheri. Zaškrábal jsem na její dveře, ale neozvala se. Dveře nebyly zamčené. Na Gatewayi nikdo příliš nezamyká, mimo jiné proto, že tam není mnoho věcí, které by stály za ukradení. Sheri u sebe nebyla. Všude bylo rozházené oblečení, které nosila na lodi.

Usoudil jsem, že se také vydala prozkoumat okolí, a zalitoval, že jsem nebyl trochu rychlejší. Mohl jsem mít při obhlídce společnost. Opřel jsem se o břechtan, který na jednom místě vyrůstal ze stěny tunelu, a vytáhl jsem mapu.

Mapa mi poskytla určité představy, co mám hledat. Byla tam místa nadepsaná „Centrální park“ a „Hořejší jezero“. Co to označuje? Zamyslel jsem se nad „Muzeem Gatewaye“, což znělo zajímavě, a nad „nemocnicí Poslední štace“, což znělo hodně zlověstně – později jsem zjistil, že „poslední štace“ znamená závěrečnou lékařskou prohlídku po návratu kdoví odkud z průzkumné výpravy. Korporace musela vědět, jaké to vyvolává představy, ale nikdy se o pocity prospektorů příliš nestarala.

Ve skutečnosti jsem si chtěl prohlédnout loď!

Jakmile ta myšlenka prosákla ven, uvědomil jsem si, že to chci *moc*. Lámal jsem si hlavu, jak se dostanu k vnějšímu plášti, kde se doky s loděmi samozřejmě nacházely. Jednou rukou jsem se držel zábradlí a ve druhé jsem se pokoušel mít mapu stále otevřenou. Netrvalo mi dlouho, než jsem našel, kde jsem. Nacházel jsem se na křižovatce pěti chodeb, jež podle všeho byla ta, která byla na mapě označena jako „Východní hvězdice Babe G“. Jeden z pěti odsud vycházejících tunelů vedl ke spojovací šachtě, ale nedokázal jsem rozpoznat který.

VÍTEJTE NA GATEWAYI!

Blahopřejeme!

Jste jedním z velmi mála lidí, kteří se každý rok mohou stát limitovanými podílňky v Gateway Enterprises, a. s. Vaším prvním závazkem je podepsat přiloženou smlouvu. Nemusíte to udělat hned. Doporučujeme vám text smlouvy si prostudovat a vyhledat právní radu, je-li dostupná.

Ovšem dokud nepodepíšete, nemáte nárok na ubytování v ubytovně Korporace, na stravování v kantýně Korporace, ani na účast v instruktážních kursech Korporace.

Pro ty, kdo jsou zde jako návštěvníci, nebo pro ty, kdo si zatím nepřejí podepsat smlouvu, je dostupné ubytování v hotelu a restauraci Gateway.

UDRŽOVÁNÍ GATEWAYE V PROVOZU

Aby byly pokryty náklady na údržbu Gatewaye, požaduje se ode všech osob placení denního podílu na hlavu za vzduch, regulaci teploty, administrativu a další služby.

Jste-li host, budou tyto náklady zahrnuty do vašeho hotelového účtu.

Ceny pro ostatní osoby jsou zveřejněny na vývěsce. Daň lze zaplatit až na jeden rok dopředu, budete-li si to přát. Nezaplacení denní daně na hlavu bude mít za následek okamžité vypořádání z Gatewaye.

Poznámka: Nelze zaručit dostupnost lodě, která může přijmout na palubu vypovězené osoby.

Náhodně jsem vyzkoušel jeden, skončil jsem ve slepé uličce a cestou zpátky jsem zaškrábal na dveře, abych se zeptal na cestu. Otevřely se. „Promiňte,“ spustil jsem... a zarazil se.

Muž, který dveře otevřel, se zdál být stejně vysoký jako já, ale nebyl. Oči měl v úrovni mých. Ale u pasu končil. Neměl nohy.

Něco řekl, ale nerozuměl jsem tomu; nebylo to anglicky. Jenže i kdyby bylo, vyšlo by to nastejno. Moji pozornost plně poutal jeho vzhled. Měl přes sebe přehozenou světlou průsvitnou látku, jež byla natažená od zápěstí k pasu, a zlehka mával křídly, aby se udržel ve vzduchu. V nepatrné gravitaci Gatewaye to nebylo obtížné. Ale byl to překvapivý pohled. Vyhrkl jsem: „Promiňte. Chtěl jsem jenom vědět, jak se dostanu do patra Tanya.“ Snažil jsem se hloupě necivět, ale nedařilo se mi to.

Ukázal v úsměvu bílé zuby ve staré tváři bez vrásek. Pod kartáčem krátkých bílých vlasů měl uhlově černé oči. Protlačil se kolem mne do chodby a řekl skvělou angličtinou: „Vydejte se první odbočkou doprava. Na další hvězdici pokračujte druhou odbočkou doleva. Bude označená.“ Pohodil hlavou k hvězdici.

Poděkoval jsem mu a nechal ho vznášejícího se za sebou. Chtělo se mi ještě se otočit, ale nepřipadalo mi to slušné. Bylo to zvláštní. Předtím mě vůbec nenapadlo, že by na Gatewayi mohli pobývat nějakí postižení. Tak jsem byl tehdy naivní.

Když jsem ho uviděl, poznal jsem Gateway z té stránky, kterou jsem ze statistik neznal. Statistiky hovořily docela jasně a my jsme je všichni studovali, my, kteří jsme skončili jako prospektoři, i daleko větší množství těch, kteří o tom jenom snili. Asi osmdesát procent letů z Gatewaye vychází naprázdno. Asi patnáct procent se nevrací vůbec. Takže v průměru jedna osoba z dvaceti se z průzkumné výpravy vrací s něčím, na čem Gateway – a lidstvo obecně – může vydělat. A z těch má většina sotva to štěstí, že nasbírá tolik, aby to pokrylo náklady na dopravu sem.

A když tam venku přijdete k nějakému zranění... no, to je pak tvrdé. Nemocnice Poslední štace je zhruba stejně vybavená jako

každá jiná. Ale musíte se do ní dostat, aby vám to k něčemu bylo. Cesta může trvat měsíce. Když se zraníte na cílovém konci výpravy – a právě tam se to stává nejčastěji – nedá se pro vás moc udělat, dokud se nevrátíte na Gateway. Ale potom už může být příliš pozdě na to, abyste to stihli celí, a docela pravděpodobně příliš pozdě na to, aby vás udrželi naživu.

Mimochodem, za zpáteční cestu tam, odkud pocházíte, se nic neplatí. Rakety vždycky přilétají plnější, než když se vracejí. Říkají tomu úbytek. Návrat je tedy zadarmo... ale k čemu se vracet?

Pustil jsem se sestupového lana v patře Tanya, zamířil do tunelu a narazil jsem na muže s brigadýrkou a páskou Korporátní policie na rukávu. Nemluvil anglicky, ale udělal gesto rukou a jeho velikost mě přesvědčila; chopil jsem se výstupového lana, vyjel jsem o patro výš, přešel k další šachtě a zkusil jsem to znovu.

Jediný rozdíl byl v tom, že tentokrát strážný mluvil anglicky. „Tudy nemůžete,“ řekl.

„Chci jenom vidět loď.“

„Jasně. Ale nemůžete. Musíte mít modrý odznak,“ poklepal na ten svůj. „To znamená specialista Korporace, letová posádka nebo významná osoba.“

„Já jsem letová posádka.“

Ušklíbl se. „Vy jste nováček z transportu ze Země, co? Příteli, letová posádka budete, až se zapíšete na nějaký let, dřív ne. Vraťte se zpátky nahoru.“

Vemlouvavě jsem řekl: „Chápete, jak si připadám, ne? Chci se jenom podívat.“

„To nemůžete, dokud nedokončíte kurs, kromě toho, že vás sem přivedou v jeho rámci. A potom uvidíte víc, než vám bude milé.“

Ještě chvílku jsem se s ním přel, ale měl na své straně příliš mnoho argumentů. Když jsem však sáhl po výstupovém laně, tunel jako by se zakymácel a uši mi zalehly zaburácením. Chvilíčku jsem si

myslel, že asteroid vybuchuje. Zíral jsem na strážného a ten jenom nikoliv nepřátelsky pokrčil rameny. „Říkal jsem, že je nemůžete vidět,“ prohlásil. „Netvrdil jsem, že je nemůžete slyšet.“

Spolkl jsem „pane jo!“ nebo „fíha!“, které se mi draly na jazyk, a zeptal se: „Kam myslíte, že tahle letí?“

„Vraťte se za šest měsíců. Pak to možná budeme vědět.“

No, nebylo v tom nic, z čeho bych se měl cítit radostně vzrušený. Ale přesto jsem byl radostně vzrušený. Po všech letech strávených v dolech na potraviny jsem byl tady, nejenom na Gatewayi, ale přímo na místě, odkud se někteří z neohrožených prospektorů vydali na výpravu, která jim má přinést slávu a neuvěřitelné bohatství! Bez ohledu na riziko. Tohle byl opravdu život na okraji minového pole.

A tak jsem nedával moc pozor, co dělám, a proto jsem při návratu znovu zabloudil. Do patra Babe jsem dorazil s desetiminutovým zpožděním. Dane Metchnikov se hnál tunelem od mého pokoje. Vypadalo to, že mě nepoznává. Myslím, že by mě minul, kdybych mu nezahradil cestu rukou.

„Hm,“ zabručel. „Jdete pozdě.“

„Byl jsem dole v patře Tanya. Pokoušel jsem se dostat k lodím, abych si je prohlédl.“

„Hm. Tam dolů nesmíte, pokud nemáte modrý odznak nebo náramek.“

No, to už jsem zjistil sám, ne? A tak jsem se k němu připojil, aniž bych plýtvál energií na pokusy o další konverzaci.

Metchnikov byl bezvýrazný člověk až na úžasné načančaný pruh kudrnatých vousů podél obrysu čelisti. Vypadaly jako navoskované, takže každá kudrlinka žila odděleně vlastním životem. „Navoskované“ nebylo to správné slovo. Něco v těch vousích měl, ale nebylo to tuhé. Když se pohyboval, celé se to houपालo, a když mluvil nebo se usmíval, svaly upnuté k čelisti mu vousy rozvlnily a rozkývaly. Usmál se konečně, až když jsme zakotvili v Modrém pekle. Zaplatil nám první rundu a dal si záležet, aby mi vysvětlil, že to je zvyk, ale

že zvyk vyžaduje jenom jednu. Koupil jsem druhou. Úsměv přišel, když jsem mimo pořadí koupil i třetí.

V hluku panujícím v Modrém pekle nebylo snadné dorozumět se, ale pověděl jsem mu o tom, že jsem slyšel odlet. „Správně,“ přisvědčil a pozvedl sklenku. „Doufám, že mají dobrou trasu.“ Měl šest náramků z modře se lesknoucího kovu Heechee, sotva silnějších než drátek. Když upíjel polovinu obsahu sklenky, tiše zacinkaly.

„Znamenají to, co si myslím?“ zeptal jsem se. „Jeden za každou výpravu ven?“

Obrátil do sebe zbývající polovinu drinku. „Správně. Teď si jdu zatančit,“ prohlásil. Sledoval jsem pohledem jeho záda, když vyrazil k ženě v křiklavě růžovém sárí. Moc toho nenamluvil, to bylo jisté.

Na druhou stranu v takovém hluku se příliš mluvit nedalo. Ani tančit jste vlastně pořádně nemohli. Modré peklo bylo součástí větrenovité dutiny ve středu Gatewaye. Odstředivá síla nahrazující gravitaci byla tak malá, že jste nevážili víc než dvě nebo tři libry; kdyby se někdo pokusil o valčík nebo polku, vyneslo by jej to do vzduchu. Proto se provozovaly takové ty školácké bezkontaktní tance, které vypadají, jako by byly vymyšleny proto, aby čtrnáctiletí hoši nemuseli příliš zaklánět hlavu, když se chtějí podívat do obličeje svým čtrnáctiletým tanečnickým partnerkám. V podstatě jste stáli na místě a kroužili hlavou, rukama, rameny a boky, jak vás napadlo. Já osobně mám rád tanec tělo na tělo. Ale nemůžete mít všechno. Každopádně tančím rád.

Až úplně naproti jsem zahlédl Sheri se starší ženou, kterou jsem pokládal za její přidělenkyni, a jednou jsem si s ní zatančil. „Jak se ti to zatím líbí?“ překřikoval jsem reprodukované nahrávky. Přikývla a zakřičela něco v odpověď, ale nerozeznal jsem co. Zatančil jsem si s ohromnou černoškou, která měla dva modré náramky, potom znovu se Sheri, potom s dívkou, kterou mi přihrál Dane Metchnikov, očividně proto, že se jí chtěl zbavit, potom s vysokou ženou s hrubým obličejem a nejčernějším a nejhustším obočím, jaké jsem kdy viděl pod ženským účesem. (Měla vlasy svázané do

copů, které kolem ní při pohybu vlály.) I ona měla pár náramků. A mezi tanci jsem popíjel.

Měli tam stoly určené pro osmi nebo desetičlenné party, ale žádné party po osmi nebo po deseti tam nebyly. Lidé si sedali, kam chtěli, a zabírali místa druhým, aniž by se starali, jestli se původní majitel vrací. Chvilí se mnou sedělo půl tuctu členů posádky v bílých vycházkových uniformách brazilského námořnictva a bavilo se spolu portugalsky. Na chvíli se ke mně připojil muž s jednou zlatou náušnicí, ale ani tomu jsem nerozuměl, co říká. (Docela dobře jsem ale chápal, co chce říct.)

Tahle potíže se vyskytovala celou dobu, co jsem pobýval na Gatewayi. Pořád se vyskytuje. Na Gatewayi to zní jako na mezinárodní konferenci, na které se rozbilo tlumočnické zařízení. Hodně je slyšet mezinárodní hatmatilka spleená dohromady z útržků snad deseti různých jazyků, jako: „*Écoutez, gospodin, tu es verrückt.*“ Dvakrát jsem tančil s jednou z Brazilek, malou tmavou hubenou dívčinou s orlím nosem, ale milýma hnědýma očima, a pokusil jsem se prohodit pár jednoduchých vět. Možná mi rozuměla. Zato jeden z mužů, se kterými tam byla, mluvil dobře anglicky a představil sebe i všechny ostatní. Nezapamatoval jsem si žádné jméno, jenom to jeho, Francesco Hereira. Koupil mi drink a nechal mě koupit rundu pro celou skupinu, a potom jsem si uvědomil, že už jsem ho viděl. Byl členem oddílu, který nás po příletu prohledával.

Právě když jsme to komentovali, naklonil se ke mně Dane a zabručel mi do ucha: „Jdu si zahrát. Takže zatím nashle, jestli teda nechcete jít taky.“ Nebylo to sice zrovna nejvřelejší pozvání, jakého se mi kdy dostalo, ale hluk v Modrém pekle začínal být nesnesitelný. Vydal jsem se za ním a objevil hned vedle Modrého pekla opravdové kasino se stoly na blackjack a poker, s pomaluběžnou ruletou s velkou těžkou koulí, s kostkami, kterým trvalo věčnost, než se zastavily, a dokonce i s lanem odděleným koutkem pro baccarat. Metchnikov zamířil ke stolům s blackjackem, poklepal prsty na opěradlo židle jednoho hráče a čekal, až se uvolní místo. Zhruba tehdy si všiml, že jsem přišel s ním.

GATEWAY

CO JE GATEWAY?

Gateway je artefakt vytvořený takzvanými Heechee. Byl vybudován úpravou asteroidu nebo jádra netypické komety. Čas této události není znám, ale téměř jistě předchází vzestupu lidské civilizace.

Prostředí uvnitř Gatewaye připomíná Zemi, až na to, že zde je relativně malá gravitace. (Ve skutečnosti zde není žádná, ale odstředivá síla odvozená od rotace Gatewaye působí obdobně.) Pokud jste přiletěli ze Země, budete prvních několik dní pozorovat drobné dýchací potíže zapříčiněné nízkým atmosférickým tlakem. Parciální tlak kyslíku je však stejný jako na Zemi v nadmořské výšce 2000 metrů a plně dostačuje všem normálně zdravým osobám.

„Á,“ rozhlédl se po místnosti. „Co byste si rád zahrál?“

„Už jsem to hrál všechno.“ Trochu se mi pletl jazyk. A trochu jsem se i vytahoval. „Možná pár partií baccaratu.“

Podíval se na mne napřed s úctou a potom pobaveně. „Minimální vklad padesát.“

Na účtu mi zůstávalo pět nebo šest tisíc dolarů. Pokrčil jsem rameny.

„Myslím tím padesát tisíc,“ dodal.

Zakuckal jsem se. Dane nepřítomně odříkával, zatímco se přesouval za hráče, kterému se povážlivě ztenčil sloupek žetonů: „V ruletě můžete jít dolů až na deset dolarů. Ve většině ostatních her je minimum stovka. Jo, a někde tady je, tuším, desetidolarový hrací automat.“ Vrhł se na uvolněnou židli a už si mě dál nevšímal.

Chvilí jsem přihlížel a všiml si, že u stejného stolu sedí ta dívka s černým obočím a usilovně studuje své karty. Nezvedla hlavu.

Pochopil jsem, že si nebudu moct dovolit hrát tady často. V tu chvíli jsem si uvědomil, že si vlastně nemůžu dovolit ani všechny ty drinky, které jsem kupoval, a potom mi vnitřní smysly začaly připomínat, kolik těch drinků jsem vlastně měl. Poslední, co jsem si uvědomil, bylo, že se musím hodně rychle dostat do svého pokoje.

GATEWAY

SYLVESTER MACKLEN: OTEC GATEWAYE

Gateway objevil Sylvester Macklen, průzkumník tunelů na Venuši, jenž v jednom výkopu našel provozuschopnou loď Heechee. Podařilo se mu ji vyzvednout na povrch a dopravit se v ní na Gateway, kde je nyní uložena v doku 5-33. Naneštěstí Macklen nebyl schopen vrátit se, a přestože se mu podařilo signalizovat svou přítomnost tím, že přivedl k výbuchu palivovou nádrž přistávacího modulu své lodě, zemřel dřív, než na Gateway dorazili vyšetřovatelé.

Macklen byl odvážný a vynalézavý člověk a jeho jedinečnou službu lidstvu připomíná pamětní deska u doku 5-33. Zástupci různých náboženství zde ve stanovených časech pořádají bohoslužebné obřady.